Федорова О. В.,
канд. філол. наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови з підготовки
морських фахівців за скороченою програмою,
Херсонська державна морська академія, м. Херсон
Піндосова Т. С.,
канд. філол. наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови з підготовки
морських фахівців за скороченою програмою,
Херсонська державна морська академія, м. Херсон

УДК 378:004

МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИВЧЕННЯ МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА СТАРШИХ КУРСАХ

Мобільне навчання можна розглядати як будь-яку форму навчання, яка відбувається за допомогою мобільного телефону [1]. Якщо раніше мобільні пристрої використовувались задля зберігання та пошуку такої інформації, як електронні книги, аудіо лекції, навчальні програми, розклад тощо, то за останню декаду можливості смартфонів значно розширилися.

Наразі мобільні технології не лише дозволяють покращити спосіб отримання знань [3], але і покликані допомогти студентам відтворити реальності їх майбутньої професійної діяльності і закрити ті прогалини, які будуть на заваді у вирішенні складних професійних завдань.

На перших етапах введення мобільного навчання до освітнього процесу обмежувалось адміністративними (нагадування про іспити, інформація щодо навчального розкладу) й довідковими функціями (пошук інформації, завантаження й використання електронних книг чи словників) [5], то наразі провідне місце займають саме інтерактивні функції, що реалізуються у різноманітних видах діяльності на різних платформах зі зворотним зв’язком. Крім того, мобільне навчання дозволяє студентам не лише співпрацювати, але і створювати власні дидактичні матеріали, ділитися й поширювати знання серед своїх однолітків [6].

Одними з ключових переваг мобільного навчання є створення довірливих відносин між учасниками, розвиток критичного мислення, можливість накопичення знань й обміну різноманітним досвідом, "відсутність часових або просторових обмежень у використанні" [2, p. 2]. Також мобільні технології уможливлюють та роблять гнучким оцінку рівня сформованості компетенцій студентів з багатьох дисциплін в умовах дистанційного навчання.

На сьогоднішній день мобільні технології ще не набули широкого та повсякденного застосування у вищій освіті попри те, що вони мають потужний дидактичний потенціал для викладання багатьох дисциплін, в тому числі і морської англійської мови. У той час як студенти можуть бути зацікавлені в імплементації інноваційних технологій до навчального процесу, багато викладачів не сприймають "мобільне навчання" як дієвий когнітивний інструмент або не мають часу на його використання через перенавантаження робочими годинами та адміністративними вимоги.

Метою статті є розкриття потенціалу мобільного навчання у вивченні морської англійської мови в автентичному навчальному середовищі. Адже навчання є найбільш мотиваційним, якщо воно відбувається із залученням різних видів діяльності в автентичному контексті [4].

Мобільне навчання є результативною формою навчання з точку зору зручності й легкості її імплементації, що робить навчання персоналізованим й мотивованим [7]. Переваги мобільного навчання можуть бути отримані через колаборативне, автентичне, конструкційне та конструктивістське навчальне середовище. Так, за рахунок колаборативних навчальних середовищ типу Facebook, Instagram, Twitter можливим є створення тематичних сторінок, постів й хештегів, активний обмін думками й фотографіями, посиланнями на актуальні статті й новини, зворотний зв’язок та реагування на коментарі, підтримання дискусії тощо. Ефективним інструментом конструкційного середовища виступають електронні курси, навчальні ігри та додатки, навчальні відео тощо. Групові чати типу Telegram, WhatsApp, Viber є ефективними інформаційними платформами для реалізації мобільного навчання, виконуючи функції колаборативного, автентичного та конструктивістського навчального середовища. Зазвичай інтерактивна діяльність проходить в рамках робочої групи студентів й викладача та може бути репрезентованою у вигляді дискусії за проблемною ситуацією чи провокаційним питанням, реакцією з обміном думками щодо певної події (наприклад, судно "Ever Given" заблокувало Суецький канал у 2021 році або вантажні судна зазнали обстрілів з боку Ємену у 2023 році), аудіо / відео матеріалу тощо.

Через залучення мобільного навчання до навчального процесу відбувається засвоєння колективного знання шляхом критичного аналізу інформації, індивідуального й групового дослідження проблеми, роботи з додатковою професійною літературою, обміну професійним досвідом, теоретичними та практичними рекомендаціями тощо. Наприклад, під час обговорення невеликих кейсів (аутентичні тексти з актуальної теми з суперечливими питаннями) у чаті

групи задля відстоювання власних думок студентам доводилося звертатися до офіційних морських конвенцій чи кодів, цитувати положення, обмінюватися посиланнями на актуальні дані та інше.

Такі інструменти для співпраці дозволяють студентам вчитися один в одного в групі і, отже, отримувати користь від спільної роботи. За такого виду діяльності майбутні морські спеціалісти також можуть стати творцями навчального контенту, відповідаючи на запитання на соціальних форумах, ведучи блог або надаючи зворотній зв'язок іншим студентам у рамках спільної робочої групи.

За результатами імплементації мобільних технологій до навчальної діяльності з морської англійської мови протягом року було синтезовано найбільш ефективні типи автентичних завдань в рамках колаборативно-коструктивістського навчального середовища – робочої групи студентів старших курсів у Telegram:

1. Формат взаємодії "студент-студент" (S – S). Студенти, які перебувають на практиці, використовують смартфони для інтерактивного залучення студентів, які поки що не мають можливості здобувати практичний досвід. У цьому руслі судно та його обладнання стають об'єктом колективного навчання, а мобільний засіб – інструментом дидактичного залучення:

завдання: студент публікує у робочій групі фото обладнання на навігаційному містку, формулюючи провокативне запитання під ним. Референтна група дискутує щодо обладнання, його функцій та вимог використання;

завдання: студент публікує у групі фото-доказ з порушенням норм обслуговування протипожежного засобу і закликає референтну групу до поради. Студенти активно дають рекомендації, шукають рішення у Інтернеті, звертаються до міжнародних конвенцій, обговорюють можливі варіанти дій та схожі ситуації з практичного досвіду;

завдання: студент записує відео-ролики на судні стосовно найбільш складних чи проблемних для розуміння операцій (процедура спуску у зачинений відсік, процедура спуску на воду шлюпки вільного падіння тощо). Далі йде обговорення кожного етапу цієї процедури із запитаннями, зауваженнями, порадами учасників референтної групи;

завдання: студенти створюють "цифрові історії" типу "Cadet's Day Onboard", які презентують собою відео-ролики зі змонтованих матеріалів рутинної праці й відпочинку кадета на судні. Такий вид діяльності має на меті провокування дискусій у референтній групі щодо норм та відповідності умовам праці й годин відпочинку за міжнародними стандартами. Студенти зіставляють побачене з власним досвідом, коментують, дають рекомендації й підкріплюють свої погляди цитуваннями з міжнародних організацій захисту прав моряків.

2. Формат взаємодії "студент-студент" (S – S). Для наступного типу завдання бажано, щоб студент мав практичний досвід, але не обов'язково, щоб він/вона перебував на судні:

завдання: студенти створюють аудіо-запис історії подібно до маленького автентичного тексту, що описує якийсь інцидент або проблемну ситуацію, яка трапилася з ним чи його колегою на судні. Після цього стимулюється обговорення різних заданих сценаріїв розвитку подій: "що б ви робили на моєму місці?", "що необхідно було б зробити за міжнародними вимогами?", "чого робити категорично не треба у цій ситуації?".

3. Формат взаємодії "викладач-студент" (T – S). Цей вид діяльності схожий на проектну роботу, де студент за завданням викладача створює автентичний цифровий контент за допомогою мобільних технологій, який в подальшому буде використано під час аудиторних занять:

завдання: студенти створюють відео контент з певної теми, наприклад "Man Overboard Drills", з аудіо супроводом / без супроводу для завдання "silence watching" / з запитаннями для "brainstorming" у процесі перегляду відео та відповідями на них через певний інтервал;

завдання: студенти створюють текстовий опис за темою, наприклад "Life Saving Appliances Maintenance" із залученням фото матеріалів на кожний етап;

завдання: студенти записують відео / аудіо інтерв'ю у колег на судні щодо їхніх обов'язків, повсякденних видів робіт, складнощів, з якими вони стикаються тощо.

Виходячи з досвіду імплементації мобільного навчання у вивчення морської англійської мови, наголошуємо на дієвості його щоденного застосування як важливого доповнення до кожної теми, що стимулює студентів до пошуку нової інформації та самонавчання. Слід зауважити, що викладач при цьому займає активну роль: постійно сприяє навчанню, провокуючи студентів до публікацій, реакцій, активно включаючись у діалоги й дискусії як повноцінний учасник.

Висновки. Мобільне навчання може бути ефективним доповненням до традиційного навчання з точки зору інформаційних технологій. Гнучкість цього інноваційного підходу дозволяє викладачеві формувати власну стратегію навчання, використовуючи основні інструменти, такі онлайн-зустрічі через програми відео-конференцій, обмін думками і обговорення проблемних тем у соціальних мережах, групові дискусії, обмін досвідом, проектні й інші інтерактивні завдання у групових чатах.

Цінність мобільного навчання полягає у тому, що воно виводить навчальний процес за межі аудиторії, уможливлює дистанційне навчання для морських фахівців, які перебувають на практиці, додатковий супровід студентів в умовах пандемії або воєнного стану в країні, засвоєння та поглиблення знань на засадах конструктивізму й конструкціонізму.

Список використаних джерел

1. Alexander B. Going nomadic : mobile learning in higher education. EDUCAUSE Review. 2004. 39(5). URL: https://www.learntechlib.org/p/98262 (date of access: 09.02.2025).

2. Criollo-C S., Lujan-Mora S., Jaramillo-Alcazar A. Advantages and disadvantages of M-learning in current education. In Proceedings of the 2018 IEEE World Engineering Education Conference, Argentina, 30 August 2018. P. 1–6.

3. Guerrero-Arias A., Jaramillo-Alcázar Á., Luján-Mora S. Mobile learning technologies for education : benefits and pending issues. Open Journal of Applied Sciences. 2021. Vol. 11(9). URL: https://doi.org/10.3390/app11094111 (date of access: 09.02.2025).

4. Hashemi M., Azizinezhad M., Najafi V., Nesari A. Retracted : what is mobile learning? Challenges and capabilities. Procedia Soc. Behav. Sci. 2011. 30. P. 2477–2481.

5. Patten B., Arnedillo Sanchez I., Tangney B. Designing collaborative, constructionist and contextual applications for handheld devices. Computers in Education. 2006. 46. P. 294–308.

6. Switzer S., Csapo N. Survey of student usage of digital technology : teaching implications. Issues in Information Systems. 2005. Vol. 6(1). P. 127–133.

7. Zheng W., Pan H., Peng Y.-S. Explore the ubiquitous learning on campus : a friendship-based knowledge diffusion approach. IEEE Access. 2018. 6. P. 56238–56245.

Шевчук Л. Д.,
д-р пед. наук, професор,
завідувач кафедри математики,
інформатики та методики навчання,
Університет Григорія Сковороди
в Переяславі, м. Переяслав
Григоренко А. В.,
здобувач вищої освіти,
Університет Григорія Сковороди
в Переяславі, м. Переяслав

УДК 37:004.02

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ РОЗРОБКИ ЗАСТОСУВАНЬ З ГРАФІЧНИМ ІНТЕРФЕЙСОМ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Розробка застосувань з графічним інтерфейсом є складним процесом, який включає проєктування, розробку, тестування та впровадження. Успіх проєкту багато в чому залежить від того, наскільки ефективно реалізовано управління